

CHRONICLE

WWW.STUDENTSUMMIT.CZ

9. BŘEZNA 2013

5/XVIII

Jak rybízový likér změnil Evropu

6

Hodnocení projevů ze IV. workshopu

7

Jak projet Evropu a nezruinovat se

14

Dominik Židek

zástupce hlavního koordinátora

Milé čtenářky, milí čtenáři,

držíte v rukou páté číslo summitích novin Chronicle, a to znamená jediné: vaše cesta přípravnou částí našeho projektu bude dnešním dnem ukončena. Budete mít za sebou pět workshopů, ve kterých jsme se vám snažili nabídnout co nejširší možný okruh zajímavých témat, hostů, aktivit, ale konečně i článků v těchto novinách. Workshopů, které zde nebyly pouze od toho, aby vás co nejlépe připravily na konferenci, vyvrcholení našeho projektu, ale především, abyste se naučili, že získávání znalostí a dovedností nemusí být pouze nutným (a často i nudným) zlem, ale že vzdělávání a sebezdokonalování má přinášet především radost ze sebe sama, ze svých pokroků a z dosažených výsledků. Ale i kdybyste si z přípravné části odnesli pouze poznání, že ve vašem okolí žije spousta mladých lidí s podobnými zájmy jako vy, a že jedinou možností jak s nimi zachovat v dnešní době krok, je na sobě neustále dít, tak bych byl spokojen. Nicméně pojďme se podívat, co vás čeká na následujících stranách. Dnešní číslo Chronicle přináší zajímavý rozhovor s Ladislavem Špačkem, českým odborníkem na etiketu, nebo aktuální text na téma migrace. Vaší pozornosti by ale neměly uniknout ani stálé rubriky, které pro vás po celý ročník připravujeme. Osobně bych doporučil „Velké kauzy žurnalistiky“, které vám ukáží, jak nízko tato země na přelomu tisíciletí klesla.

Užijte si s nadšením poslední workshop i toto číslo našich novin!

Inspirativní čtení přeje

Dominik Židek

Etiketa je životní styl

Působil jako pedagog, televizní moderátor a více než deset let jako mluvčí prezidenta Václava Havla. Dnes je uznávaným odborníkem na etiketu a komunikaci. O všech těchto tématech, se kterými má bohaté zkušenosti – tedy vzdělávání a mladých lidech, médiích, politických elitách i etiketě – jsme hovořili s Ladislavem Špačkem.

„Dnešní generace není horší, než byly ty předchozí.“

idnes.cz

Často slyšíme výroky, že dnešní mladá generace je hrozná a nevychovaná a že dříve to bylo lepší. Jak hodnotíte dnešní mladou generaci?

Na úvod jeden citát: „Dnešní generace je nevychovaná, mladí nevstanou, když

vejdou dospělí, mlaskají při jídle, chovají se neurvale,“ řekl Aristoteles před přibližně dvěma a půl tisíci let. Generační konflikt je prostě věčný. Myslím ale, že dnešní generace není o nic horší, než byly ty předchozí. » pokračování na str. 4

Migrace – svět v pohybu

Uprchlíci v Sýrii

thelevantpost.com

Pokud by se na naši planetu někdo podíval ze vzdáleného vesmíru, mohlo by se zdát, že je to poměrně poklidné a nehybné místo. Jestliže by však náš imaginární pozorovatel vytáhl dostatečně kvalitní dalekohled, uvědomil by si, že Země zdaleka tak nehybné místo není. Naopak – většina jejích obyvatel je v téměř neustálém pohybu, „pána tvorstva“ nevyjímaje.

Migrace, neboli stěhování obyvatelstva z jednoho místa na druhé, provází lidstvo již od nepaměti.

Turkické národy podnikly dlouhou pouť z oblasti dnešního Turkestánu přes střední Asii, » pokračování na str. 5

OBSAH

- 2 Úhel pohledu
- 3 Hosté V. workshopu
Rychlokurz mezinárodního práva: Humanitární právo
- 4 Rozhovor:
Ladislav Špaček
- 5 Migrace a uprchlictví
Televize - co bude až nebude
- 6 Ekonomika:
Jak rybízový likér změnil Evropu
Delegátský duel
- 7 Hodnocení projevů ze IV. workshopu
Bývalí účastníci:
Jan Havránek
- 8 Model OSN
- 11 Model NATO
Model EU
- 12 Komentář:
Evropský zázrak kouzla zbavený
- 13 Velké kauzy žurnalistiky:
Kauza Olovo
- 14 Letem světem:
Jak procestovat Evropu a nezruinovat se
Na okraji světa:
Nauru

TIRÁŽ

CHRONICLE, noviny Pražského studentského summitu, registrováno MK ČR E 16149, vydává ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁZKY – Žitná 27, 110 00 Praha 1; tel.: 224 813 460; www.amo.cz / www.studentsummit.cz, e-mail: info@amo.cz / summit@amo.cz; **šéfredaktor:** Kristián Léko, tel.: 604 367 456, e-mail: chronicle@amo.cz; **zástupkyně šéfredaktora:** Šárka Ošťádalová; **redakce:** Martina Brázdová, Laura Havlová, Matouš Hruška, Iveta Moravcová, Zuzana Procházková, Barbora Obračajová, Jan Pivoda, Thu Thuy Truong, Lenka Vavrošová, Iveta Zetochová; **fotografie:** Martin Kalfář, Klára Procházková, Matouš Škorík, Michal Janata, Karel Havlík; **technická spolupráce:** Michal Long. Prezentované názory nemusí vyjadřovat stanovisko redakce (vydavatele).

Úhel pohledu

1. Co říkáte na domnělý vzestup malých politických stran v České republice?

2. Co očekáváte od nástupce odstoupišího papeže Benedikta XVI.? Jaké atributy by měl mít? Jaká je role církve v dnešním světě?

ANNA KAŠPAROVÁ
Model OSN

1. Je to sice hezký nápad, mít hodně malých stran, ale nemyslím že je to reálné a by měly velký potenciál se nějak zásadně prosadit. Ve srovnání s velkými stranami nemají mnoho prostředků na propagaci svých názorů – takřkajíc se vrýt do povědomí. Jde jen o menšinovou záležitost obyvatelstva, které se o politiku zajímá více. Jenže když přijde na volby, lidé stejně hodí hlas jedné z velkých stran, mimo jiné protože se bojí, že hlas pro malou stranu propadne.

2. Sice nejsem příliš nábožensky založená, ale myslím si, že papež by měl hlavně sjednocovat církev a být tolerantní navenek. V dnešní době již není místo pro fundamentalistickou a bigotní katolickou církev. Papež by se sice měl vyjadřovat k různým věcem, ale měl by být především umírněný – církev přeci jen nemá politickou ani ekonomickou moc. Role církve by tak měla být spíše doporučující než autoritativní.

KRISTINA STAŇKOVÁ
Model OSN

1. O vzestupu malých politických stran zatím není příliš slyšet. To je škoda, protože některé jistě mají dobré programy. Je pro ně těžké se na politické scéně prosadit, protože velké strany jsou již dobře etablované a nikoho mezi sebe pouštět nechtějí. Z určitého hlediska by ale bylo osvěžující, kdyby přišly nové strany. Zejména mladí lidé by to jistě uvítali – často přece říkají, že není koho volit.

2. Za důležité vlastnosti nového papeže považuji to, aby byl mladý, dynamický a zejména silná osobnost. Chci, aby to byl někdo, kdo

bude pevně stát za svými názory na zdravou víru. Rada lidí si myslí, že církev ve světě není aktuální – to ale podle mě není pravda. Církev má velké slovo a dělá spoustu přínosných, zejména dobročinných aktivit. Bohužel je často spojována s negativními věcmi, jako například Lateránskými smlouvami či historicky také s křížovými výpravami.

TOMÁŠ RYZA
Model EU

1. Nemyslím si, že je vzestup malých stran nějakou mediální bublinou. Když se podíváme na posledních dvacet let, zjistíme, že v Parlamentu vždy zasedala alespoň jedna menší strana. Zpočátku byly úspěšné díky potřebě prosadit určitý menšinový názor. Postupem času se staly spíše protipólem velkých stran, zejména ODS a ČSSD. Jde o jedno z dědictví opoziční smlouvy, která tu s námi stále je a její stín jen tak nevymizí.

2. Situaci kolem církve příliš nesleduji, sám křesťan nejsem. Odstoupení papeže pro mě bylo velkým překvapením. Považuji za správný signál, že církev sama nepovažuje doživotní mandát papeže za tolik svatý. Domnívám se, že by se církev měla přizpůsobit moderní době. Svou novou roli může uplatnit například v humanitární oblasti.

JAN VACHUTKA
Model NATO

1. Vzestup menších stran příliš nevnímám. Voliči v ČR jsou dost konzervativní, což si ostatně uvědomují i samy politické strany. Vzestup malých stran také komplikuje volební systém, modifikovaný opoziční smlouvou, který znepríjemňuje malým stranám překročení magické pětiprocentní hranice.

2. Vzhledem k věku a zdravotnímu stavu Benedikta XVI. jsem jeho odstoupení uvítal. Od konkláve očekávám silnou osobnost, jež bude zřetelně zastávat názory, vyplývající z křesťanských hodnot. Ty považuji za velmi správné a hodné šíření. Doufám tedy, že nový papež bude hodně cestovat a šířit víru do různých zahraničních zemí.

HOSTÉ V. WORKSHOPU

archiv B. M.

MOHAMMED BDAIWI

Irácký novinář vedoucí kanceláře Rádia Svobodný Irák v Bagdádu vyučuje žurnalistiku na Univerzitě al-Mustansiríja.

fsv.cuni.cz

PETR JUST

Český politolog působící na Metropolitní univerzitě v Praze. Zaměřuje se především na oblast komparativní politikologie, zejména v oblasti střední Evropy.

awt.eu

PETR JONÁK

Ředitel vnějších vztahů společnosti AWT a mluvčí investiční skupiny BXR Group. Ve své pozici se zabývá oblastí korporátní komunikace a vztahy s veřejnými institucemi.

archiv L. K.

LENKA KOVAČOVSKÁ

Členka správní rady AMO pracuje ve společnosti ČEPS, v sekci strategie společnosti. Oblastí jejího zaměření je především otázka energetické bezpečnosti.

ihned.cz

VÁCLAV LÁSKA

Advokát známý především svým působením v boji proti korupci. Dříve působil u Policie ČR a vyšetřoval případy hospodářské kriminality.

1000leaders.cz

MICHAL PETŘMAN

V současnosti pracuje jako poradce a auditor. Dříve působil jako vedoucí partner auditorské firmy Deloitte pro Českou republiku.

feula.eu

JAKUB KULHÁNEK

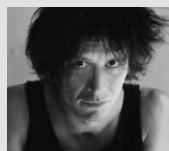
Analytik Výzkumného centra AMO, zaměřuje se především na oblast ruské zahraniční politiky a dění v post-sovětském prostoru.

fsv.cuni.cz

BOŘIVOJ HNÍZDO

Známý český politolog a vysokoškolský pedagog, který vyučuje na Metropolitní univerzitě v Praze, kde vede katedru anglofonních studií.

tyden.cz

DAVID ČERNÝ

Známý český umělec, který se proslavil především svými díly jako Entropa či London Booster. V roce 2000 získal cenu Jindřicha Chalupěckého.

archiv I. K.

IVANA KRANJEVIĆ

Chorvatská manažerka, která pracuje jako HR Business Partner u společnosti Microsoft. Specializuje se na oblast personalistiky, zvláště na oblast interního vzdělávání.

archiv T. V.

TOMÁŠ VILÍM

Pracuje jakožto Product Development Manager ve společnosti Telefonica O. Je odborným poradcem PSS v oblasti školení a dalšího rozvoje.

RYCHLOKURZ MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Mezi lidskostí a válkou – humanitární právo

Války nás provázejí již po staletí. A s nimi také tisíce padlých, zmračených či zajatých bojovníků, zničená města, zdevastovaná infrastruktura, oběti mezi civilisty. Jak však učinit válku lidštější? Je to vůbec možné?

Jeden starý citát praví, že ve válce a lásce je povolené vše. Mylí se. I válka má svá pravidla. Svě vlastní právo – dříve válečné, nyní častěji uváděné jako humanitární nebo také jako právo ozbrojených konfliktů. Pojďme se na něj podívat blíže.

HUMANITA NEBO VÍTĚZSTVÍ?

Obecně je mezinárodní humanitární právo postaveno na dvou vzájemně si odporujících zásadách – humanity a válečné účelnosti. Hlavní myšlenkou válečné účelnosti je podnikat kroky, které povedou k co neje-

ektivnějšímu, nejrychlejšímu a nejsnadnějšímu poražení nepřítele. Zásada humanity (lidskosti) pak staví této účelnosti hranice – vytváří jí bariéry. Snaží se vymezit, jaké metody boje jsou ještě přijatelné a jaké nikoliv. Na koho může být útočeno a kdo musí být chráněn. Jaké budovy mohou být terčem útoku a které jsou naopak nedotknutelné. Důležité je, že cílem humanitárního práva není určit, kdo a jak konflikt začal či která z bojujících stran má „pravdu a spravedlnost“ na své straně. Soustředí se pouze na průběh boje samotného, na co možná nej-

větší zmírnění lidského utrpení a na ochranu vybraných skupin osob, které se boje přímo neúčastní nebo z něj byli vyřazeni, a civilních objektů či kulturních památek.

I VÁLKA MÁ PRAVIDLA

Stěžejními dokumenty jsou čtyři Ženevské úmluvy o ochraně obětí ozbrojených konfliktů (1949) a jejich Dodatkové protokoly (1977 a 2005). Významnou roli hraje i obyčejové mezinárodní humanitární právo. Současný systém mezinárodního práva je sice nastavený tak, že by teoreticky k žádným krvavým ozbrojeným konfliktům (přínejmenším mezi státy) docházet nemělo, nicméně teorie a praxe jsou často dvě rozdílné věci.

ŠÁRKA OŠŤÁDALOVÁ

ROZHOVOR

Ladislav Špaček: Etiketa je životní styl

LADISLAV ŠPAČEK

Původním povoláním pedagog. Vyučoval na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, v letech 1990-1992 byl redaktorem a moderátorem Československé televize. Od roku 1992 pracoval téměř jedenáct let na Pražském hradě jako mluvčí prezidenta Václava Havla. Nyní působí jako konzultant v oboru komunikace a etikety. Je autorem více než desítky publikací s tematikou etikety.

» pokračování ze str. 1

Je v dnešním světě pro mladé lidi těžké se zorientovat v množství možností?

Bezpochyby ano. A je to možná ještě těžší pro starší lidi, kteří se obtížněji vyrovnávají jak s těmi moderními technologiemi, tak se světem, který jim nabízí nepřeborné možnosti. A z těch si oni nedokáží vybrat a raději by se vrátili k tomu staršímu, daleko užšímu pojetí života. Pochopitelně trochu se dnes vytrácí to, co bylo typické pro předchozí generace, tedy větší odpovědnost mladých lidí. Dnes je jediným kritériem hédonismus – snaha užívat si.

Co byste poradil dnešní mladé generaci, jak se zorientovat v dnešním komplikovaném světě? Jak máme filtrovat to nepřehledné množství informací?

Nevyhýbat se zkušenostem a vzdělávat se. Vzdělání je jedinou zárukou toho, že budete schopni obsáhnout určité povědomí o světě, který má obklopuje. Myslím, že jediné co si musí předsevzít mladý člověk, chce-li uspět v životě, je vzdělání. Nespočívá to však v tom, že bychom jen četli věci na internetu. Já jsem pořád zastáncem klasického vzdělání.

Jak by měli mladí lidé přistupovat k informacím, které získávají z médií a internetu?

Mé životní krédo je citát René Descartese: „O všem je nutno pochybovat.“ Cokoliv slyším z médií, tak si musím profiltrovat. Říct si, jestli to odpovídá reálnému světu a jestli je to opravdu možné. Někdy to samozřejmě nemáme možnost ověřit. Ale už ta naše přirozená skepse by nás měla vést k tomu, že média existují jenom pro to, aby vydělávala peníze. Zejména ta komerční. Musíme selektovat a oddělit zrna od pleve.

Přejdu dál. Vy jste z televize přešel do kanceláře pana prezidenta Václava Havla. Myslím si, že dnes nemáme na naši i světové scéně takové politické elity, které by si dokázaly stát za svým názorem, které by nepodléhaly populismu, které by předkládaly jasnou vizi, byť mnohdy nepopulární a nepochopenou.

To se nám jenom zdá. Každá doba má takové politiky, jaké si vyžaduje. Václav Havel se zrodil díky tomu obrovskému revolučnímu pohybu ve střední a východní Evropě. Nebýt toho, zůstal by dramatikem. Převratná historická epocha najednou prostě vynese ty osobnosti, které jsou tak říkajíc připraveny. Jestli je nemáme, tak je nepotřebujeme. Společnost, situace, aktuální stav je nevyžaduje. Kdyby je vyžadovala, tak by tady byli.

Jenže stále se mluví o krizi hodnot, duchovní či mravní krizi. Není to právě tím, že společnost už neví coby a nemá, kdo by ji jako vedl?

A kdo? Spasitel? Mesiáš? Kristus vytvořil étos víry, která potom dva tisíce let fungovala jako svorník v lidských vztazích, v rodině, dokonce i v obchodě. Víra se rozpadá, postupně se oslabuje, tím jak se zvyšuje ekonomická nezávislost každého člověka. Dneska už prostě ten rozpad tradičních hodnot žádný Mesiáš neobnoví.

Zdá se mi, že se na etiketu dívá větší nová společnost s jakýmsi despektem a že se z ní vytrácí galantnost a ohleduplnost, o které vy mluvíte. Jak se podle vás proti tomu můžeme bránit?

Nelze se proti tomu bránit. To o čem mluvíte, je rozpad těch tradičních hodnot, jak se dříve k sobě lidé chovali. To bylo dáno pevnými vztahy, které formulovala třeba církev či rodinné vztahy. Etiketa není Pythagorova věta, která platí dva tisíce let všude a pořád stejně. Je to prostě norma, která se projevuje ve vztazích mezi lidmi a tak, jak se ty vztahy rozvíjejí a vyvíjejí, tak se vyvíjí i etiketa. Pravidla, která se v průběhu staletí vytvářela, se sice rozvolňují, ale to je dáno přirozeným vývojem ve společnosti. Na druhou stranu ta pravidla musí existovat stále. Už nejsou tak složitá, jak byla třeba na dvoře Ludvíka XIV.

Ale proč podle vás důležité ta pravidla mít? Proč musíme nějak držet vidličku a mít kravatu, když někoho škrtí?

Napsal mi jeden mladý muž, proč nemůže jít do Národního divadla jenom v tričku a džínách, že si operu vyslechne stejně pozorně jako ostatní. Odpověděl jsem mu, že samozřejmě může jít v tričku do Národního, pokud ho tedy pustí do hlediště. Ale jestli jste trochu vnímavý ke svému okolí a jste trochu citlivý a empatický člověk, tak si všimnete, že se na vás budou lidé dívat jinak. To je v etiketě největší trest. Když budete špatně držet vidličku, tak já na vás nemůžu zavolat policii. Ale můžu se na vás pohrdavě podívat a vy to ani nemusíte zahlédnout, ale budete to prostě cítit.

Ale je to dobře? Není to pro mě svazující, že budu mít strach, jít s vámi na oběd jen protože se na mě pohrdavě podíváte, když držím špatně vidličku?

Je to správné, protože to je to, co vás formuje a co vám zabraňuje v tom, abyste se choval jako zvíře. Protože víte, co si o vás budou myslet ti ostatní. Vy jakožto vzdělaný gentleman naplňujete určitá očekávání svého okolí a podle toho se chováte. To je první důvod: hledět na to, co se od nás očekává. Za druhé: někoho nebo něco reprezentujeme. Za třetí: jak často chodíte do toho Národního divadla? Napsal jsem tomu mladému muži, jestli tam opravdu chodí denně. Je to už tak všední záležitost, že by tam šel v tričku? Proč má nevěsta na sobě nádherné šaty? Protože když bude mít smůlu, tak je to naposled co se vdává. A ona si ten den chce užít. I to divadlo si chcete trochu užít. Je to slavnostní příležitost.

Jenže co když si to ten mladý muž neužije, když se v obleku potí a kravata ho škrtí?

Etiketa je o odříkání a sebekázní, to je pravda. Etiketa není o pohodlí. To by naši dědečkové mohli vyprávět. Co měl na sobě váš dědeček, když šel do divadla? Tlustý vlněný kabátec, frak, vestu, košili, podvlékač triko, které sálo pot, protože deodoranty neexistovaly a sprchy nebyly. A v divadle nebyla klimatizace. Vždyť muži bojovali ve dvou světových válkách v zákopech, byli objevitelé nových světů či mořeplavci. To už vážně dnes nevydržíme sedět dvě hodiny v lehkém saku a jedné košili?

MICHAEL ROZSYPAL

Svět v pohybu – migrace a uprchlictví

» pokračování ze str. 1

aby se mezi 6. a 11. stoletím n. l. usadily v Evropě a na Středním východě. V období kolonizace a zámožných výprav přes 230 tisíc Evropanů přeplulo Atlantický oceán, aby našli domov v „Novém světě“. V 19. století už to bylo 50 miliónů lidí. Dle údajů Mezinárodní organizace pro migraci činil v roce 2010 celkový počet mezinárodních migrantů 214 miliónů.

MIGRANTI A UPRCHLÍCI

A jaké jsou nejčastější důvody, které migranty k jejich rozhodnutí přivedou? Po staletí se téměř nezměnily. Migranty můžeme rozdělit na migranty ekonomické – tedy ty, kteří odchází ze své domoviny kvůli vidině lepšího živobytí. Dále na ekologické – ti opouští své domovy z důvodů neudržitelného životního prostředí a v některých případech se o nich začíná mluvit už i jako o ekologických uprchlících. Jako příklad můžeme uvést obyvatele malých ostrovních států

v Tichomoří, které se s postupným zvyšováním hladin světových oceánů začínají mizet z „povrchu zemského“. Nmalou část migrantů tvoří také lidé, kteří byli nuceni opustit své domovy, neboť jim zde hrozila perzekuce pro jejich rasu, politické či náboženské přesvědčení, či v dané zemi propukla občanská válka nebo jiný ozbrojený konflikt. Tyto osoby, jestliže naplní podmínky stanovené Úmluvou o právním postavení uprchlíků (1951, Protokol 1967), můžeme považovat za uprchlíky a oproti např. ekonomickým migrantům jim mezinárodní právo připisuje zvláštní status a ochranu.

EU ZDVIHÁ HRADBY

Často se ovšem stává, že široká veřejnost ekonomické migranty a uprchlíky zaměňuje. Pravdou je, že někteří z ekonomických migrantů se snaží získat status uprchlíka za účelem legalizace svého pobytu v tom či onom cizím státě. Cizinecká politika většiny vyspělých států světa se totiž neustále

zpřísňuje a pro přicházející imigranty, především z chudších částí světa, tak bývá často téměř nemožné se v zemi legálně usadit. Dle pozorování Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky nicméně ze situace v posledních pěti letech vyplývá, že počet žadatelů o získání azylu ve státech Evropské unie postupně klesá. Představy o statisících uprchlíků mířících ve velkých vlnách do Evropy jsou tak spíše výsledkem nepřesného obrazu podávaného médiu než odrazem skutečné reality. Faktem je, že největší množství uprchlíků se ve skutečnosti nachází na území afrického kontinentu. V případě ozbrojených konfliktů obyvatelstvo postižených oblastí spíše utíká do okolních zemí s vidinou, že časem bude mít šanci se vrátit zpět do země svého původu, než aby hned mířilo do Evropy či Severní Ameriky – to pro tyto lidi často není ani ekonomicky možné, ani to není jejich hlavním cílem.

ŠÁRKA OŠŤÁDALOVÁ

Televize – co bude až nebude

Televizních přijímačů je v domácnostech rozvinutých zemí skoro stejně jako splachovacích záchodů – a v méně rozvinutých zemích je dokonce televizorů víc než záchodů. Tento zdánlivě podružný údaj dokresluje, jak moc je televize v současnosti rozšířená.

Televize má přitom v tomto postavení poměrně krátkou historii. Vážně ji lidé začali brát před nějakými osmdesáti roky. Masového rozšíření se dočkala teprve v padesátých a šedesátých letech. Pak už jí ale nic nestálo v cestě a rychle si našla cestu do většiny domácností prvního a druhého světa a šíří se i světem třetím. Dnes patří modře blikající okna k estetice krajiny v americké Montaně stejně jako v Českém ráji, peruánské vesnici či v Nairobi.

SOUČÁST NAŠICH ŽIVOTŮ

Přestože více než třetina české populace pamatuje chvíli, kdy do domácnosti zavítal první televizní přijímač, televize se stala neodmyslitelnou a samozřejmou součástí našich životů. Věta „když my doma nemáme televizi“ je příznaková a přitahuje pozornost k něčemu, co má povahu výjimky a trochu výstředního chování. Televize k našemu životu zkrátka patří.

Toto mimořádně vlivné médium, které se podle mnoha autorů podílí na formování vkusu, hodnot, postojů i chování ovšem prožívá snad největší krizi své poměrně krátké existence. Na paty televizi šlapou komunikační prostředky, které ji dokážou do. Očividně přibývá lidí, kteří dávají přednost stahování filmů z internetu před

trpným seděním před obrazovkou a únavným surfování po televizích kanálech.

MÉDIUM PRO STARÉ

A protože platí, že experimentování s novými možnostmi jsou otevřeni především mladí lidé, stává se „stará dobrá“ televize stále více společníkem starších lidí. Je to jeden z dalších faktorů, který štěpí naši společnost. A nejen to. Mladá generace prav-

děpodobně nezestárne do fáze televizních diváků – její příslušníci si podrží své zvyky a televizi se bude postupně přirozenou cestou zmenšovat publikum.

Je tedy pravděpodobné, že přijde den, kdy televize, jak ji známe dnes, vyklidí pole pro osudový nedostatek diváků. Není to jistě nic bezprostředně aktuálního, ale ani příliš vzdálená budoucnost. Když herci v televizním pořadu Manéž Bolka Polívky zpívají „co bude, až tady nebude dojemně pitomá show“, měli by si možná připomínat, že zpívají také o médiu, v němž vystupují

JAN JIRÁK, PŘETISK Z MUP TIMES
REDAKČNĚ UPRAVENO

Blíží se konec televize?

EKONOMIKA

Jak rybízový likér změnil Evropu

Tento likér zahýbal Evropou

Překážkami na cestě k jednotnému evropskému trhu nebyly pouze cla a kvóty, nýbrž také rozdílné požadavky členských států na kvalitativní vlastnosti dovážených výrobků. S odkazem na nesplnění řady vnitrostátních norem tak mohly jednotlivé země nadále komplikovat svobodný obchod. Historii změnil až slavný spor o francouzský likér Cassis de Dijon.

Cassis je oblíbený francouzský likér připravovaný z bobulí černého rybízu, naložených na pět týdnů v alkoholu a cukru. Oblíbený poválečný starosta Dijonu Félix Kir často přijímal významné návštěvy, kterým jako lokální patriot při přivítání podával výtečné burgundské bílé suché víno. Dámské polovičky však požadovaly k přípitku něco sladšího, a tak nechal starosta míchat víno s rybízovým likérem. Jednoduchý koktejl, nazývaný po starostovi Kir, měl takový úspěch, že jej dnes najdete jako oblíbený aperitiv v každé francouzské restauraci. Fajnšmekři budou jistě znát i verzi Kir Royal, kdy se bílé víno nahrazuje šampaňským.

CASSIS PŘED SOUDEM

V sedmdesátých letech se objevila po oblíbeném likéru poptávka i v Německu. Tamější řetězec supermarketů Rewe tedy začal s dovozem cassisu z Francie, narazil však na úskalí německé byrokracie. Podle spolkového zákona o destilátech totiž musel nápoj označovaný jako destilát či likér obsahovat přinejmenším 32 % alkoholu, rybízový cassis však mívá necelých dvacet procent. Německá norma tak porušila jeden ze zá-

kladních principů evropské ekonomické integrace – volný pohyb zboží. Firma Rewe tedy podala stížnost k německým úřadům, které se v roce 1979 ve věci Cassis de Dijon obrátili k Soudnímu dvoru Evropských společenství.

SLAVNÝ PRECEDENT

Podle soudního dvora došlo zákazem prodeje cassisu v Německu k porušení článku 30 Smlouvy o založení Evropských společenství (dnes čl. 34 SFEU). Členské státy již nesměly omezovat volný pohyb zboží v rámci Evropských společenství. Výjimku tvoří situace, kdy by distribuce produktů významně ohrožovala například zdraví spotřebitele. Dovoz likéru s nižším obsahem alkoholu, než vyžadovaly spolkové normy, samozřejmě nebezpečí pro německé labužníky nepředstavoval, a tak bylo německým úřadům nařízeno, aby nechaly (nejen) firmu Rewe dijonský rybízový likér distribuovat.

CELOEVROPSKÝ VÝZNAM

Precedentní rozsudek tak nasměroval sjednocující se Evropu zpět na cestu k jed-

INZERCE

Office 365

UDĚLEJ SI ZE STUDIA ZÁBAVU!

Office 365 pro vysokoškoláky
 Využij nejnovější aplikace až na dvou počítačích (PC, Mac či tablet s Windows 8) a dvou mobilních zařízeních. Poznej výhody cloudových služeb a získkej dalších 20 GB bezplatného online úložiště SkyDrive a každý měsíc 60 minut volání přes Skype. V rámci Office 365 máš bezplatný email, zprávy, video a hlasové konverzace. Licence platí na 4 roky.

Office 365 pro školy
 Služby Office 365 mohou zdarma využívat studenti na vybraných školách, které mají zakoupenou licenci.

www.microsoft.cz/skolstvi

Microsoft

notnému trhu, který byl zpečetěn Maastrichtskou smlouvou v roce 1993. V dnešní Evropské unii si tak jednotlivé státy musí vzájemně uznávat kvalitativní normy na veškeré obchodované zboží. Maximální míru ochrany spotřebitele určuje evropské právo, kterému se legislativy jednotlivých zemí podřizují. Volný pohyb zboží může být narušen jen krátkodobě a ze závažných důvodů, jako se stalo například na podzim roku 2012 během tzv. metanolové aféry, kdy Slovensko a Polsko zakázaly dovoz alkoholu z České republiky. Ačkoli přinesl vnitřní trh Evropě historicky bezprecedentní liberalismus, tak musí Evropská unie doladit volný pohyb služeb. Poté již padnou poslední zbytky bariér evropského obchodu.

Hodnocení projevů ze IV. workshopu

Nejlepším projevem plenárního jednání IV. přípravného setkání se stal projev velvyslance Norského království. Gratulujeme!

Jakub Axman Portugalsko (UNSC) ★★★★★	Hezky připravený projev s dobrým obsahem. Zpracujte na práci s hlasem, vhodněji používejte mezery a „uvolněte se, prosím“.
Sergey Demyanenko Lucembursko (Model NATO) ★★★★★	Chválíme eye-contact, viditelnou přípravu, práci s hlasem i zajímavý obsah. Zapojte více mezer a zpomalte.
Ondřej Hanko Kolumbie (UNEP) ★★★★★	Ze začátku slušný projev s nápadem a vtipem, který se ke konci bohužel zvrtnul spíše v pouťovou atrakci než ve výstup hodný delegátského klání. Nepřešlapujte a vyndejte ruce z kapes.
Jakub Holšán Mexiko (WTO) ★★★★★	Dobré tempo, práce s hlasem a vhodně použité mezery. Projev s obsahem spíše obecnějšího rázu, který neurazil, ale ani nenadchl. Překonejte nervozitu a budeme se těšit na další výkony.
Dominik Ilichman Norsko (UNEP) ★★★★★	Nejlepší projev dne. Kvalitní obsah s konkrétními návrhy řešení, apelem a vynikajícím úvodem. Dvě drobná artikulační zaškobrtnutí, ale eye-contact hodný profesionálního řečníka.
Vojtěch Konečný Německo (Model EU) ★★★★★	Obsahově konkrétní, přesvědčivý projev německého velvyslance. Zaměřte se na srozumitelnost a oční kontakt s publikem.
Robert Květoň Bělorusko (UNEP) ★★★★★	I přes viditelnou nervozitu po formální stránce téměř bezchybný projev. Od kdy ale Bělorusko tak dbá o africký kontinent?
Zdeněk Machala Rusko (WTO) ★★★★★	I přes nejistý úvod veskrze ruský dynamický a suverénní projev. Výborný eye-contact a viditelná příprava, pozor na přeřeky a ruku v kapse.
Luboš Plamitzer Bangladéš (ECOSOC) ★★★★★	Sympatický a kvalitní projev, po formální i obsahové stránce, za který by se ani opravdový zástupce Bangladéše nemusel stydět. Konkrétní návrhy řešení a příklady dobré praxe, pozor na polykání koncovek.
Marie Plasová Maroko (UNSC) ★★★★★	Slušný projev se zajímavou zmínkou o trestní odpovědnosti korporací. Doporučujeme zmírnit tempo řeči a ušetřený čas věnovat očnímu kontaktu s publikem.
Tatiana Podstolnaya Francie (Model NATO) ★★★★★	Výborná angličtina a srozumitelnost, kvalitní obsah. Škoda jen té patrné nervozity a výrazného překročení časového limitu.
Markéta Ptáková Kyrgyzstán (WTO) ★★★★★	Oceňujeme práci s hlasem a zapojení gestikulace. Pozor na ruce za zády, přešlapování a popocházení kolem mikrofonu.
Tomáš Ryza Finsko (Model EU) ★★★★★	Chválíme lepší eye-contact, dobré tempo řeči i improvizaci. Zadržování se, nevhodně použité mezery a neformální jazyk bohužel ubírají projevu na formální kvalitě.
Anna Šámalová Izrael (UNEP) ★★★★★	Viditelná pečlivá příprava a dobrý eye-contact. Překonejte nervozitu, zaměřte se na artikulaci a důrazy a věřme, že příští projev bude ještě „o kapku dále“.
Marek Szeles USA (UNEP) ★★★★★	Zábavný projev s nápadem, vhodně doplňujícími gesty a dobrou artikulací. Historický exkurz a snahy o filosofické a básnické obrazy ale není to, co bychom očekávali od světové velmoci na mezinárodním poli.
Eliška Úlehlová Island (Model NATO) ★★★★★	Sympatický projev s konkrétním obsahem a vtipem. Pozor na ruce za zády a houpání se.
Jáchym Vintr Čína (ECOSOC) ★★★★★	Dobrá obsah a viditelná příprava. Pokud ho ale chcete adresovat publiku, uvolněte se, pracujte s hlasem a důrazy a nečtěte ho z papíru.
Judita Zelbová Togo (UNEP) ★★★★★	Kvalitní, naléhavý a výborně připravený projev, který zaujal. Jediná výtka směřuje k rychlosti, která s každým dalším slovem výrazně nabírala na obrátkách.

BÝVALÍ ÚČASTNÍCI ●☆☆

archiv J.H

JAN HAVRÁNEK

Jan Havránek má za sebou dlouhou kariéru na (někdejších) Pražském modelu Spojených národů, a to nejen jako delegát, ale i jako člen přípravného týmu. Dostal se dokonce až na pozici Generálního tajemníka tehdejšího projektu. Dnes je mu za mnohé vděčná především osmadvacítka delegátů Modelu NATO, který Jan před sedmi lety založil. Summit tím získal nejen svou dnešní podobu, ale také mezinárodní rozměr. „Nebát se inovací a stát si za svým,“ říká zakladatel anglického Modelu, jehož práce se i dnes točí z velké části okolo mezinárodních organizací i aliance samotné. Jako obrovskou výhodu, která pomáhá utvářet nejlepší delegáty dneška, vidí jak technologické zázemí a snadnější přístup k informacím, tak i týmovou práci. Jako delegátu Francie se mu totiž před mnoha lety rozpadla delegace hned po prvním workshopu a dnes charakterizuje svůj výkon jako „one-man show“, kdy mu ale spolupráce s delegací rozhodně chyběla. Na Model však našťastí nezanevřel a pokračoval do přípravného týmu. „Jsem přesvědčen, že pokud člověk chce v životě něco dokázat, musí toho zkrátka stihnout více než jeho okolí,“ říká dnešní zástupce ředitele Sekce obranné politiky na Ministerstvu obrany. Výčet jeho zkušeností a aktivit tento přístup rozhodně reflektuje. Jan vystudoval mezinárodní teritoriální studia na FSV a Fletcher School of Law and Diplomacy, která vznikla původně jako společný program Tuftsovy univerzity a právnické fakulty harvardské univerzity. Absolvováním tak prestižní instituce se Jan zařadil mezi držitele mnohých vysokých vládních i nevládních postů po celém světě. Po studiích se Jan Havránek vrátil zpátky do své domoviny, aby zde pracoval nejdříve v Senátu a následně jako poradce Alexandra Vondry na ministerstvu obrany, kde zůstal až do současnosti. Stejně jako naprostá většina bývalých účastníků si dodnes nemůže svou účast na projektu vynachválit a stále těží ze zkušenosti jak delegátské, tak sekretariátnické. „Summit je takovou malou bránou do světa,“ uzavírá Jan Havránek.

BARBORA OBRAČAJOVÁ

Rada bezpečnosti – UNSC

pod patronací Jana Bondyho

archiv

Únorový workshop se nesl v duchu surovinových zdrojů, jinak tomu nebylo ani odpoledne v Radě bezpečnosti. Počáteční jednání hru vystřídal jednání, při němž se osazenstvo Rady bezpečnosti přesunulo z Afriky do Jihočínského moře.

IDEJE NEBO FINANČNÍ PROFIT?

Delegáti se po dopolední části vrhli rovnou do víru jednání, kdy nejprve simulovali mocenské skupiny africké země, jež prošla občanskou válkou. Vykrytalizované tři skupiny se snažily pro své stoupence získat nadvládu v zemi a co největší finanční profit z těžby a vývozu ropy. Hra se snadno

rozproudila a došlo na plamenné přebíjení finančních nabídek, vlastní inovativní doplnění některých formací i překvapivý konec. Značné úsilí, ať už o úspěch či neúspěch jednání, bylo znát od všech delegátů, zejména však chválíme velvyslankyni Maroka. K překvapení předsednictva dali vojenští ozbrojení vůdci z venkova přednost idejím a přistoupili na nižší nabídku svých komunistických kolegů, čímž zničili

PROGRAM V. WORKSHOPU

- Dokumenty v UNSC
- Historická krize
- Agenda na konferenci

původní vládu. Na hru se záhy navázalo reálnou problematikou Jihočínského moře. Ani zde delegáti nepolevovali v projevech a pořadník řečníků se úspěšně plnil. Závěrem dne se delegátům dostalo úvodu do dění v šedesátých letech a historické krize, která je na programu pro pátý workshop.

DNES NAOSTRO

Odpolední část posledního přípravného setkání bude v Radě bezpečnosti v konferenční náladě, neboť nás čekají poslední přípravy, praktické rady a dlouhé jednání se vším všudy. Delegáti se seznámí s již netr-pělivě očekávanou poslední částí Jednacího řádu a naučí se pracovat s hlavními dokumenty. Zjistí, jak je mohou tvořit, podávat, upravovat a schvalovat. Vědět jak dobře zpracovat kvalitní dokument a následně jej úspěšně obhájit před svými kolegy je nezbytnou schopností pro konferenci. Nabyté vědomosti budou mít vzápětí možnost zúročit při jednání o historické krizi, kdy se přeneseme do roku 1956 a oblasti Suezského průplavu. Poslední minuty budou věnované přípravě agendy na konferenci.

VOJTĚCH BAHENSKÝ

Hospodářská a sociální rada – ECOSOC

pod patronací Vlastimila Tesaře

PROGRAM V. WORKSHOPU

- Ekonomické okénko – fiskální politika
- Tipy a triky na konferenci
- Jednání o IV. bodu agendy: sdílení technologií
- Jednání o bodech agendy pro konferenci

Dnes po 119 dnech se přípravná část Pražského studentského summitu chýlí ke konci. Velvyslanci Hospodářské a sociální rady se popáté scházejí, aby prohloubili své znalosti a schopnosti před konferencí.

ČTVRTÝ WORKSHOP

Minulý workshop se delegáti v ekonomickém okénku seznámili s problematikou mezinárodního obchodu. Následně poměřili své znalosti při meziregionálním RISKUJ a z vítězství se radoval evropský region. Velvyslanci seznámili své kolegy s kuchyní svých států během mezinárodních ochutnávek. Dobře naladění z dobrého jídla se přesunuli k simulované volbě prezidenta ECOSOC, v níž vybrali za nejlepšího kandidáta na prezidenta zástupkyni Salvadoru. Po volbě proběhlo další kolečko s Jedna-

cím řádem, jehož znalost si delegáti ověřili během záluďného kvízu. Regiony se tentokrát soustředily na přípravu ke třetímu bodu agendy, kterým je problematika přístupu k pitné a nezávadné vodě. Z výborné diskuze na plénu musí předsednictvo ocenit především aktivitu velvyslanců Brazílie a Kyrgyzstánu či velmi dobrý projev zástupce Nigérie. Posléze byli delegáti uvedeni do problematiky čtvrtého bodu agendy - sdílení technologií.

POSLEDNÍ SETKÁNÍ

A jaký program dnes čeká Hospodářskou a sociální radu? Můžete se těšit na poslední ekonomické okénko zaměřené na fiskální

politiku. Dále předsednictvo představí užitečné tipy a triky na následující konferenci. Velvyslance dnes čeká jednání o dvou důležitých problematikách. První bude čtvrtý bod agendy a tou druhou jednání o bodech agendy pro blížící se konferenci. V tomto ostrém jednání budou delegáti prosazovat zájmy svých států ohledně pořadí řešení daných témat a určí, kterými by se měl ECOSOC na konferenci přednostně zabývat. Po neformální socializaci se delegáti rozejdou, aby načerpali síly a vybrousili před konferencí k dokonalosti vše, co se během přípravné části naučili.

JAN PIVODA

archiv

Rada pro lidská práva – HRC

pod patronací Kateřiny Sequensové

archiv

Rada pro lidská práva má za sebou čtvrté přípravné setkání, které bylo plné jednání, diskutování a stanovisek. Před námi je už jen jeden workshop, po kterém již nic nebude bránit blížící se konferenci. A co jsme zvládli minule a co nás ještě čeká?

JEDNACÍ MARATON

Na únorovém workshopu delegáty poprvé čekal krátký test z oblasti lidskoprávní problematiky a OSN. Některé odpovědi nás velice překvapily, přesto jej všichni delegáti zvládli. Po tradičních lidskoprávních aktualitách tentokrát od delegátek USA a Maroka jsme se opět pustili naplno do práce.

Představili jsme si poslední bod agendy – Nucené vysídlování při získávání surovin, o kterém jsme následně začali jednat. Vyslechli jsme si výborná stanoviska například z úst delegáta Konga, Kyrgyzstánu nebo Filipín. Stranou nezůstaly ani delegátky USA, Ruska či Maroka. Celé jednání náhle přerušilo krizové zpravodajství o situaci na ostrově Bougainville, kde docházelo k po-

PROGRAM V. WORKSHOPU

- Lidskoprávní aktuality
- Představení dokumentů HRC
- Univerzální periodická revize
- Cvičné jednání

rušování lidských práv ze strany těžařské společnosti. Vzhledem k tomu, že krize následně eskalovala, museli delegáti jednat opravdu rychle a bez přípravy. Nutno podotknout, že i přes počáteční rozpaky se své role zhostili skvěle.

CO JE PŘED NÁMI?

Vzhledem k tomu, že byly již představeny všechny body agendy, na posledním setkání se budeme věnovat dokumentům, které si delegáti na následné konferenci sami vytvoří. Představíme si tedy rezoluce či deklarace. V neposlední řadě se budeme zabývat specialitou, kterou Rada pro lidská práva disponuje – Univerzální periodickou revizí. O co se vlastně jedná, prozatím neprozradíme. Můžeme však naznačit, že je na co se těšit. Závěr odpolední části bude patřit, jako již tradičně, cvičnému jednání. Workshop ukončíme závěrečnými informacemi, po kterých se budeme moct všichni těšit na očekávanou konferenci. Přejeme vám tedy, abyste si poslední přípravné setkání užili, a doufáme, že pro vás bude pátý workshop nezapomenutelný.

IVETA ZETOCHOVÁ

Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu – UNESCO

pod patronací Michala Beneše

Čtvrtý workshop patřil k těm nejnáročnějším, na tom se shodli delegáti i předsednictvo, i přesto přinesl více smíchu a živější debatu než všechny před ním. Bránci delegátům polechtala především aktivita zaměřená na sjednávání kompromisů Veřelci, která sebou přinesla nový, téměř undergroundový, filosofický pohled na problematiku lidských práv. Které z nich by lidstvu mělo zůstat, bude-li se jednou zmítat ve spárech krvežíznivé mimozemské okupace? Delegát KLDR tlumočil za svou skupinu jasné stanovisko: právo na poslední přání. Jiné skupiny zas jen s nevolí ustupovaly z požadavků práva na rozmnožování a zcela nejbolestivější bylo jistě vzdání se práva na další tři práva!

NEPROZKOUMANÉ VODY

Výrazným momentem byla přednáška Libuše Benešové, odbornice na slovo vzaté, která delegátům přiblížila složitou problematiku vody a jejího znečištění. Prezentace plná obrázků a chemických klikyháček všem hravě dokázala, že UNESCO je skutečně orgán pro delegáty ochotné načerpat kvůli agendě i celou řadu odborných znalostí a rozšířit si obzory do skutečně tajuplných vod. Středobodem programu pak byly nezbytné

archiv

delegátské dovednosti související s tvorbou dokumentů. Pro mnohé to byla vůbec první příležitost zvednout šitky a pořádně si zahlasovat. Přes všechna očekávání se povedlo vytvořit a schválit i poměrně obsáhlou deklaraci, včetně několika pozměňujících návrhů. I dnes čeká delegáty další posilování bicepsů při zvedání šitků. UNESCO má totiž na programu schvalování agendy, tradičně ošemetnou zkoušku taktického myšlení.

BOJ O NOMINACI

Přednáška na téma památek UNESCO sebou přinesla začátek velké etapové aktivity delegátských nominací. Tentokrát jde o více než jen stanoviska nebo prolínutí backgroundem, tohle je výzva trénující schopnost dělby práce, přípravy odborného

textu, zvládnání časového presu a odolnosti vůči citovému vydírání. Vedoucí regionů fandí „svým“ pracovním skupinám o sto šest a odměnou jim je podívaná na postupný růst impozantních dokumentů i živou debatu okolo nich. Jaké památky byly nominovány? Kdo s kým se bude prát o jediné místo na seznamu pro každou kategorii? A co je vůbec nejdůležitější - uměla nějaká koťátka?! Dozvíte se už dnes!

BÁRA BEČVÁŘOVÁ

PROGRAM V. WORKSHOPU

- Prezentace malých nominací
- Jednání: Pořadí bodů agendy
- Minutový valčík: Improvizace a konstruktivnost

Program OSN pro životní prostředí – UNEP

pod patronací Bedřicha Moldana

Během odpolední části čtvrtého workshopu se delegáti Programu OSN pro životní prostředí intenzivně věnovali osvojování užitečných znalostí a dovedností, které budou moci využít nejen během jednání na konferenci, ale také v pozdějším životě. Společným tématem minulého workshopu byla problematika nerostných surovin, které se věnoval i UNEP, kdy po úvodních informacích a ocenění nejlepších stanovisek byli delegáti uvedeni do geopolitiky nerostných surovin.

Po krátké pauze se delegáti seznámili se vztahem ekonomie a životního prostředí, a to konkrétně s různými přístupy ekonomů v této oblasti. Ekonomické otázky poté vy-

střídala aktivita zaměřená na „soft skills“ v podobě seznámení se s různými dovednostmi ve vyjednávání. Tato část programu vyvrcholila interaktivním osvojováním si frázi diplomatického jazyka, které delegáti zjevně velmi zaujaly, neboť jich v následném jednání hojně využívali.

ZVOLENÉ TÉMA – RECYKLACE

Na co budou psát svá stanoviska a o čem přesně budou na čtvrtém workshopu jednat, rozhodli delegáti na třetím workshopu sami hlasováním mezi třemi variantami bodu agendy týkajícího se nerostných surovin. V poměrně těsném hlasování zvítězilo téma druhotného využívání nerostných surovin.

K jednání tentokrát dostali delegáti poměrně velký časový prostor, který využívali zejména delegátka Toga a Bangladéše a delegáti USA a Portugalska. I přes snahu většiny delegátů se občas jednání zastavilo na mrtvém bodě. Díky delegátce Světové podnikatelské rady pro udržitelný rozvoj se ale vždy podařilo jednání opět posunout vpřed.

PÁTÝ WORKSHOP

Během dnešního odpoledne čeká delegáty UNEP jednání v rámci svých regionů. Následovat bude prezentace k podrobnějšímu seznámení se s Jednacím řádem, zejména s úpravou projednávání dokumentů. Nabyté znalosti pak delegáti uplatní při dvou blocích jednání. V prvním si vyzkouší projednávání deklarace a ve druhém se budou snažit nalézt shodu nad pořadím bodů agendy, v jakém by měly být projednávány na konferenci.

PETR HANZLÍK

PROGRAM V. WORKSHOPU

- Regiony
- Jednacím řád
- Jednání o deklaraci
- Jednání o agendě

Světová obchodní organizace – WTO

pod patronací Jana Mühlfeita

V rámci čtvrtého přípravného setkání čekal naše ministry další strastiplný úkol – projednáváním bodem agendy byla totiž liberalizace mezinárodního obchodu se surovinami. Toto pro mezinárodní obchod velmi zásadní téma kladlo na účastníky simulace WTO poměrně vysoké nároky na přípravu. Předsednictvu bylo před workshopem zasláno více než dvacet stano-

visek k této problematice. Jako nejlepší bylo vyhodnoceno stanovisko Ruské federace, která jasně ukázala, že jí problematika surovin rozhodně lhostejná není. Zvláštní ocenění si dále vysloužila ministryně Kyrgyzstánu, která ve svém stanovisku citovala všechny použité zdroje v naprostém souladu s citační normou ČSN ISO 690.

NÁROČNÉ VYJEDNÁVÁNÍ

Po krátkém zhodnocení stanovisek a zhruba půlhodinové prezentaci zaměřené na další aspekty a východiska k zamyšlení mohli ministři opět zročit svou práci na přípravě stanovisek, a to v jednání. Již úplný úvod diskuze nastolil mnohá úskalí, která budou muset vyslanci států na půdě WTO překonat při cestě k přijatelnému kompromisu.

V celém průběhu diskuze si velmi aktivně počínali zejména ministři Ruské federace a Makedonie. Ačkoliv bylo jednání oproti původnímu plánu prodlouženo, některým zástupcům států tento čas přesto nestačil, a tak neváhali v neformálním jednání pokračovat i v průběhu přestávky před dalším programem.

KONFERENCE SE BLÍŽÍ

Další část programu nemile poznamenala zpráva o nemoci Vladimíra Dlouhého, který měl naši simulaci poctit svou účastí. Časový prostor, který byl pro našeho hosta připraven, využilo předsednictvo k rozšíření přípravy ministrů na nadcházející konferenci. Konkrétně jsme se věnovali problematice agendy a dokumentů v Jednacím řádu.

CO NÁS ČEKÁ PŘÍŠTĚ

V poslední části přípravného setkání nás čekal úvod do problematiky sporů ve WTO a jejich řešení v rámci Dispute Settlement Body, kterým se budou naši ministři mimo jiné zabývat na svém posledním přípravném setkání. Neméně důležité bude také projednání pořadí bodů agendy pro nadcházející konferenci.

PAVEL BLÁHA

PROGRAM V. WORKSHOPU

- Prezentace bodu agend - DSB (Vzácné zeminy)
- Zasedání DSB
- Jednání o bodu agendy
- Projednávání pořadí agendy na Konferenci

Model NATO

pod patronací Jiřího Šedivého

archiv

Short rhetoric activity started the fourth workshop of Model NATO and again, the amount of creativity seemed to be bottomless as the expression skills are getting better and better with each workshop. After this beginning the North Atlantic Council welcomed an honorable guest with negotiation presentation and thanks to that we can be sure that rhetorical fouls will not occur during the upcoming sessions. The first opportunity to test their newly gained

skills came right after the presentation when NATO-Russia council on the Arctic issue took place which was attended by the ambassador of Russian federation and many positions were cleared. The picture of the arctic issue is therefore whole and clear now for the conference negotiations.

WE NEED ANSWERS

Cyberterrorism is a threat to which the Alliance is also facing nowadays and on Model NATO agenda it is reflected. To get a better insight into the problematic, lecture on cyberterrorism followed and explained which are the most important aspects of cyber-attack; what are the possibilities of cyberterrorists and many more. It is an important challenge NATO is facing

and hopefully the solution is to be found. As a closing activity of the busy day, the ambassadors discussed tense situation in Mali. How could the conflict evolve and spread? Is NATO responsible to act? These and more questions about those issues are to be solved.

TEAMBUILDING

And the time between the fourth and fifth workshops was just as interesting as the workshops itself because Model NATO went to Poděbrady for a weekend team-building that was full of activities, fun and remarkable moments.

For today the schedule is also full as usual and the ambassadors may look forward to guest lecture on Afghanistan given by Matyáš Zrno, an expert on Afghanistan and former head of the civilian section of the Czech Provincial reconstruction team in Logar. After that an interactive analysis of famous speeches will follow and the rest of the evening will be dedicated to the final agenda for the conference which is the greatest challenge that still lies ahead and we are all looking forward to it.

ŠIMON PRESSER

V. WORKSHOP - PROGRAMME

- Guest: Matyáš Zrno
- Speeches
- NATO documents
- Agenda setting

Model EU

pod patronací Jana Michala

PROGRAM V. WORKSHOPU

- Směrnice o bezpečnosti sítí a informací
- Informační zdroje
- Rozšiřování EU
- Jednání: revize tabákové směrnice

Chladné únorové ráno se přes veškeré své zdráhání opět vynořilo a jako každý jiný den, vytlačilo černočernou noční tmou, jež pohlcovala ulice hlavního města. Rovněž přes desítky dvě vysokoškoláků překonaly svůj odpor k brzkému vstávání a jejich stopy, zaznamenané v jemném poprašku sněhu, se sbíhaly ze všech směrů pouze k jedinému cíli – Vysoké škole ekonomické. Stejně tak jako se vločky sněhu, jež je na jejich mrazivé cestě doprovázely, na první pohled jen lehounce kolébají vzduchem, avšak vždy bezpečně dorazí k zemi, tak se i Model EU pomalu ale jistě přehoupnul do své druhé poloviny.

TABÁKOVÁ REVOLUCE

Hned na úvod odpoledního programu byli delegáti konfrontováni s údaji, na jejichž základě bylo vzneseno pro mnohé možná až „kacířské“ tvrzení, že Česká republika není, co se produkce týče, velmoc pivní,

archiv

nýbrž tabáková. Případný kulturní šok však všichni umně skryli a plně se věnovali dalším otázkám spojeným s druhým bodem agendy, revizí tabákové směrnice. Povinné zdravotní varování pokrývající až 75 % krabičky či zákaz charakteristických příchutí se jeví jako značný zásah do volné soutěže, ovšem všichni přítomní si byli vědomi i druhé strany mince, zdravotních následků kouření. Celá problematika získává metafyzický rozměr v podobě rozsahu svobody jednotlivce vůči veřejné moci. Měl by mít kuřák, který dovrší 18 let, možnost svobodné volby, vědom si plně škodlivých konsekvencí? Nebo má státní moc právo ho v této volbě různými prostředky usměrňovat? Pro odpověď si musíme počkat na konferenci.

Po sérii prezentací věnovaných evropským aktualitám, informačním zdrojům a Jedinacímů řádu si delegáti vyzkoušeli „ostré“ jednání o emisních povolenkách. Výměny názorů, taktizování ani čilá diplomatická pošta, žádná z těchto ingrediencí samozřejmě nemohla na evropském menu chybět.

TĚŽČE NA CVIČIŠTI...

Poslední workshop. Co k tomu dodat. Uteklo to. Skoro stejně tak rychle jako utíká datum splatnosti řeckých dluhopisů. Směrnice o bezpečnosti sítí a informací, aktivita na rozšiřování EU, předjednání prvního bodu agendy. Tot' program. Ale co pak? Konec? Kdepak. Konference klepe na dveře!

JIŘÍ BRADA

INZERCE

Správná banka je nejlepším společníkem

Život na vysoké už dávno není jen nekonečným seriálem sportu, večírků a zábavy. Sem tam do něj vstoupí také nějaké povinnosti: učení na zkoušky, stáž, nebo možnost studovat a cestovat v zahraničí. Konto G2.2 je navrženo tak, abyste mohli žít život při studiu na plný plyn. Využijte všechny jeho možnosti a nenechte si ujít žádnou příležitost, kterou před vás život postaví.

Zajímá vás mezinárodní obchod. Sledujete mezinárodní dění, studujete jazyky, jste perfektně v obraze. A jednoho dne přijde příležitost, kterou musíte využít. Odjet ale musíte okamžitě... Mission Impossible? S Kontem G2.2 určitě ne.

PRAHA, 08:00 SEČ

Plán dne je jasný: vyrazit na pražské letiště, odletět do Londýna a setkat se s Johnem, manažerem tréninkových programů významné mezinárodní obchodní společnosti. Pokud vše dobře dopadne, můžete rovnou zůstat na třítydenní stáž s placeným pobytem. Tak k tomu budete potřebovat parťáka...

Konto G2.2 je pro toto dobrodružství ideálním partnerem. Zřídili jste si ho asi před měsícem a kupodivu to bylo docela rychlé a pohodlné: vyplnili jste on-line žádost, banka vše připravila a vy jste se už jenom stavili na pobočce pro platební kartu. A ještě vás banka příjemně překvapila odměnou 200 Kč za to, že jste u sebe měl platnou ISIC kartu. To bylo vlastně naposled, co jste musel do kamenné pobočky, teď už vše řešíte on-line. Nyní přišel čas využít vaše konto G2.2 naplno!

PRAHA, 10:30 SEČ

Konečně jste na letišti, je čas zaplatit letenku. Pokaždé, když vytáhnete svou platební kartu z peněženky, máte pocit výjimečnosti. **Za kartu s vlastním designem se rozhodně nemusíte stydět.**

Máte hodinu do odletu. Čas vyřídit e-maily a zaplatit dva účty, které nosíte týden v tašce. S aplikací Mobilní banka 2 zaplatíte rychle kolejně a můžete vyzkoušet horkou novinku: **účet za telefon zaplatit pomocí QR kódu, který najdete na faktuře.** Stačí načíst kód telefonem, aplikace vyplní sama příkaz a vy jen transakci potvrdíte. Hotovo, rychle ke Gate A3 a hurá do letadla.

LONDÝN – HEATHROW, 13:05 GMT

Posunout hodinky o hodinu zpět a vykročit pravou. Před schůzkou máte čas na rychlou svačinu. Stavíte se v letištní trafice pro nové číslo The Economist a... zapomněli jste doma libry. Díky MobilKartě, která je součástí vašeho účtu, **můžete zaplatit těch pár liber pohodlně svým mobilním telefonem.** Stačí mobil přiložit, zvukový signál potvrdí platbu a časopis je váš.

Konto G2.2 je správný partner nejen v České republice, ale také v zahraničí. S embosovanou G2 kartou proto máte **i v zahraničí možnost jednou měsíčně vybrat hotovost z bankomatu zdarma.** Problém doma zapomenutých liber tak vyřešíte raz dva, dnes máte šťastný den.

Zejména v zahraničí oceníte, že je karta embosovaná. Není výjimkou, že v menších obchodech zde elektronické karty nepřijímají.

LONDÝN – HEATHROW, 14:20 GMT

Do schůzky s Johnem zbývá 10 minut. Jste trochu nervózní, pro rozptýlení myšlenek surfujete na svém telefonu a vybíráte nový počítač. Kompromisy v kvalitě i designu děláte neradi. Chce to nový Macbook nebo iPad. Ideální je opět nabídka od G2: se speciálním úvěrem na produkty značky Apple může být váš už za 12 Kč denně. Je rozhodnuto, Macbook je ideální volbou pro studium i cestování. Právě včas, do letištního bistra přichází John.

LONDÝN – HEATHROW, 16:00 GMT

Bingo! Vaše úsilí se vyplatilo a zůstáváte v Londýně. Tři týdny ve vysněné firmě otevřou cestu k zahraničnímu stipendiu a jednou možná i full-time práci.

Na příští tři týdny jste dokonale připraveni. S embosovanou kartou máte i v zahraničí cestovní pojištění do 1 mil. korun a díky

pojištění Merlin máte navíc pojištěnou i samotnou platební kartu, mobil, doklady, klíče, peněženku a hotovost v ní vybranou vaší kartou. A když si nebudete s čímkoli vědět rady, stačí zavolat osobnímu bankéři v Komerční bance nebo jeho asistentovi na Expresní lince.

LONDÝN – HEATHROW, 16:30 GMT

S vizitkou hotelu v ruce nasedáte do autobusu a víte, že dnešním dnem začíná nová etapa vašeho života. S kontem G2.2 se nemusíte bát žádné výzvy, která přijde!

Buďte připraveni na vše, co vás může potkat v ČR i v zahraničí. Požádejte o konto G2.2 online na mujucet.kb.cz. Vyplňte formulář, Komerční banka vše připraví a vy už se jen stavíte na pobočce pro svou novou platební kartu.

KONTO G2.2

BUĎTE PŘIPRAVENI NA VŠE, CO MŮŽE PŘIJÍT!

- možnost vedení účtu zdarma až do 30 let
- embosovaná G2 karta s cestovním pojištěním a jedním výběrem z bankomatu v zahraničí měsíčně zdarma, nebo embosovaná karta s cestovním pojištěním v designu Lady se slevovým programem (www.ladykarta.cz)
- možnost mít všechny výběry z bankomatů KB zdarma (1 platba debetní či kreditní kartou od KB u obchodníka = vrácení poplatku za 1 výběr z bankomatu KB debetní kartou)
- měsíční elektronický výpis
- ovládání účtu přes internet, telefon i mobil
- zvýhodněné financování produktů značky Apple, povolený debet na účtu, úvěr až 600 tisíc korun na financování studia nebo čehokoli a kreditní karty A karta a Lady karta za výhodných podmínek pro studenty

KOMENTÁŘ

Evropský zázrak kouzla zbavený

V patnáctém století nebylo mezi Evropou a zbytkem světa velkých rozdílů. Ekonomická síla, kvalita života i úroveň vědy – to vše bylo zhruba na stejné úrovni na starém kontinentu, v Asii nebo v Indii. Ovšem od začátku novověku se začaly rozdíly jasně zvětšovat. Můžeme tento „evropský zázrak“ skutečně přičíst naší pili a kulturnímu zázemí, anebo je odpověď mnohem realističtější a méně lichotivá?

Společnější vědci a ekonomové se odjakživa snažili vysvětlit, jak je možné, že novověká Evropa dosáhla v porovnání se zbytkem světa tak obrovského rozvoje a ekonomického růstu. Bývají uváděny různé důvody. Někdy se hovoří o specifickém kulturním prostředí, které
» pokračování na str. 13

» pokračování ze str. 12

více oceňovalo tvrdou práci, jindy o politických institucích (jako například právní stát či centrální vláda) a silné slovo mají i teorie, které hovoří o pozitivním přístupu k novým technologiím a jejich rychlému šíření v důsledku mezinárodního obchodu. Ti kritičtější sociální vědci pak poukazují na koloniální říše a jejich obrovské zisky.

Obecně však platí představa, že hlavním důvodem, který umožnil Evropě (a západu obecně) obstát byly naše jedinečné schopnosti, snaha o svobodu (ekonomickou i politickou) a efektivní instituce.

TEORIE SVĚTOSYSTÉMU

Ovšem jsou i tací, kteří nesouhlasí. Immanuel Wallerstein je myslitelem, který se hlásí k neomarxistické tradici (zatímco u nás si s sebou tento přístup nese historické stigma, na Západě se jedná o zcela obvyklý nástroj ke studiu mezinárodních vztahů). Wallerstein také přišel s alternativní teorií, vysvětlující prominentní místo Evropy na světové scéně. Jako nefalšovaný marxista je ovšem velice kritický a pro ty, kteří jsou hrdí na vyspělou západní identitu, mohou být jeho argumenty a závěry jen velmi těžko stravitelné.

Wallersteinova teorie (tzv. teorie světového systému) studovala právě raně novověkou

historii Evropy, aby odhalila důvody její jedinečnosti. Vysvětlení, se kterým přišla, se zdá na první pohled školometsky nezájímavé, ale odhalí plno hlubších paradoxů. Důvodem obrovského růstu Evropy nebyla podle Wallersteina ani tak silná pozice Evropy, jako spíše vytrvalé „parazitování“ na zbytku světa. Ne snad tak, jak to později dělaly koloniální velmoci, ale méně nápadným a o to nebezpečnějším způsobem.

EKONOMICKÉ DŮVODY

Každý si jistě vzpomene na Východoin-dickou společnost, jejíž zástupci v každém filmu vystupují jako autentičtí padouši. Wallerstein tvrdí, že právě existence obrovských polostátních organizací (které naprosto likvidovaly veškerou konkurenci v domácím prostředí) a které vznikaly takřka výhradně kvůli kartelizaci trhu, umožnilo něco, čemu se říká akumulace kapitálu – tedy nashromáždění velkého množství prostředků v domovském státě.

K dosažení dostatečně velkého zisku je totiž třeba masivně investovat. Plavby do Indie nebo například Číny byly vysoce rizikové. Když však vznikly velké společnosti, které dokázaly vytvořit stabilní obchodní trasy, vlastnily výrobní manufaktury a měly prostředky dodávat na zámořské trhy (často

za pomoci úplatků místní správě), místní výrobci v konfrontaci s nimi neměli šanci přežít.

ZISKY PUTUJÍ DOMŮ

Bohatství a zisky se začaly postupně přesouvat do domovských zemí těchto společností – do Evropy. Zatímco totiž tyto státy umožňovaly vznik takovýchto společností, čímž zároveň popírali principy svobodného trhu, nikde jinde bychom je nenašli. (Na rozdíl od všech ostatních faktorů jako suroviny, pracovní morálka nebo volnější trh.) Důvodem úspěchu Evropy tak je – laicky řečeno –, že její trh selhával tím, že umožňoval vznik kartelů. Díky tomu postupně odčerpával prostředky zbytku světa a přesouval je na „starý kontinent“.

Ostatní důvody, nastíněné v úvodu článku, se zdají být jen podružné. Dominantnímu státu pak stačilo již jen udržovat ideu volného obchodu a „volného trhu“ a nikdy nemohl být dostignut, protože už měl kapitál doma. Až se tedy příště budeme podívat nad rychlostí „evropského zázraku“, můžete se zamyslet i nad Immanuellem Wallersteinem a tím, jak se stavět k vlastní minulosti.

MATOUŠ HRUŠKA

VELKÉ KAUY ŽURNALISTIKY

Kauza, jež měla zničit Petru Buzkovou

Petra Buzková

centrum.cz

Po přelomu tisíciletí rozvířila české vody jedna z nejznámějších tuzemských žurnalistických kauz. Na nejvyšších postech v ČSSD tehdy vznikl pomlouvačný spis pod názvem Olovo. V hlavních rolích se představí Vratislav Šíma, Petra Buzková, Sabina Slonková a Jiří Kubík.

Investigativní duo deníku MF Dnes – Sabina Slonková a Jiří Kubík – přišlo v květnu 2000 se zprávou, že v bezprostřední blízkosti tehdejšího premiéra Miloše Zemana vznikl znepokojující dokument. Ten nesl název Olovo a byl plánem na zdiskreditování tehdy nejpoblábnější političky Petry Buzkové. Desetistránkový spis deníku předal pod podmínkou anonymity jeden ze Zemanových spolupracovníků.

KDO TO VLASTNĚ NAPSAL

Olovo analyzovalo slabé stránky Petry Buzkové a popisovalo několik kroků, jak ji zdis-

kreditovat v očích veřejnosti. Autoři mimo jiné chtěli vyvolat dojem, že Buzková týrá svou tříletou dceru, spolupracovala s StB nebo před rokem 1989 provozovala prostitutici. Když MF Dnes dokument získala, osoba, která jej redaktorům předala, jim sdělila, že vznikl v únoru 2000 v týmu Zemanových poradců vedených Miroslavem Šloufem. Sám Šlouf ovšem odmítl, že by o dokumentu věděl. Miloš Zeman dokonce naznačil, že jej vytvořili sami redaktori, aby před parlamentními volbami vyvolali skandál, který by vedl k prohře ČSSD. Případem se začala zabývat policie. V srpnu promluvil

jeden ze Zemanových poradců, Zdeněk Šarapatka. Ten policistům vypověděl, že autorem Olova je Vratislav Šíma.

VŠECHNY NEBO NIKOHO?

Policie kromě Vratislava Šímy v případě obvinila i Slonkovou s Kubíkem za to, že odmítli prozradit prvotní zdroj svých informací. Oba dostali milost od Václava Havla, kterou ale odmítli. Později bylo jejich stíhání zastaveno. Šímovo autorství bylo potvrzeno i státním zastupitelstvím, avšak žádný trest jej nepostihl, neboť podle státních zastupitelů neměl jeho přečin dostatečně vysokou společenskou závažnost. On sám se nikdy k autorství nepřiznal. Aféra skončila v červnu 2001 bez jakéhokoliv postihu.

POUČENÍ SE NEKONÁ

Skončila tak velká kauza, jejímž výsledkem nebylo naprosto nic. Nikdo nebyl potrestán – ani odnětím svobody, ani morálním odsouzením. ČSSD se tvářila, a když na to dnes přijde řeč, tak se stále tváří, že nikdo nic nevěděl. Mohlo ale Olovo vzniknout jen z chvilkového popudu jediného člověka, navíc tak, aby o něm nevěděli ani přími nadřízení? Nic se nezměnilo ani na vnímání investigativní práce žurnalistů očima veřejnosti. Pro část občanů budou podobné aféry na stránkách novin vždy jen vyházováním peněz a zbytečnými zprávami.

LAURA HAVLOVÁ

LETEM SVĚTEM

Jak procestovat Evropu a nezruinovat se

Na trajektu do Doveru.

archiv T.K.

Chtěli byste procestovat Evropu, okusit atmosféru slavných měst a zažít něco netradičního a nového? A to vše navíc s takovým rozpočtem, aby to i studentská peněženka byla schopna utáhnout? Návod na takový výlet snů nabízí Tibor Keše, člen přípravného týmu Modelu EU.

Když jsem se po více než třítýdenní cestě po Evropě ocitl doma a ohlédl se zpátky, mohl jsem si říci, že se to podařilo. A jak jsem si svůj sen splnil?

SAMI A VLAKEM

Zaprvé, vyrazte na cestu sami. Cestovat s kamarády, známými nebo rodinou je sice skvělé, zkuste je ale jednou nechat doma. Jaké to vlastně je, ocitnout se někde na novém místě bez opory jediného známého člověka? Jak se v cizí zemi seznámit s no-

vými lidmi jen tak, třeba na ulici, a když ani nemluvíte stejným jazykem? A jaké to je, nebýt vázán nikým a ničím, a mít absolutní volnost? Seberte odvahu a poznáte to na vlastní kůži.

Zadruhé, kupte si vlakovou jízdenku InterRail. Jistě, je to příjemný pocit mít rezervovanou letenku na konkrétní termín. Nechte si ale raději volnost. Za jízdenku InterRail Global Pass zaplatíte fixní částku na začátku, a pak už můžete kdykoliv nastoupit do jakéhokoliv vlaku po Evropě, a to

úplně zadarmo! Je skvělý pocit volně trávit čas v jednom městě, a když vás začne nudit, prostě jen přijít na nádraží a nejbližším vlakem odjet jinam.

SURFOVÁNÍ PO GAUČÍCH

Zatřetí, využijte CouchSurfing – internetový server pro cestovatelskou komunitu. Uživatelé si navzájem nabízejí ubytování zdarma na svých volných gaučích, přistýlkách apod. Dává vám to šanci poznat zblízka člověka přímo z dané země nebo města a zároveň nezaplatíte a ubytování ani korunu. Navíc se přes tento server kontaktují a organizují cestovatelé, kteří zrovna tráví čas v konkrétním městě. Vznikají tak jedinečné meetingy se skvělou atmosférou.

Zkuste to taky. Možná jako já poznáte, že večer v Benátkách se s lidmi nejlíp seznámuje, když prostě koupíte láhev vína a jdete se podělit. Že noc se dá v Paříži strávit i bez ubytování a peněz a může z toho být opravdu dobrodružný zážitek. Že vás může pozvat na drink norský manželský pár v italském baru uprostřed holandské metropole. A jak je vlastně neuvěřitelně snadné udělat si spoustu nových přátel při několikahodinové cestě vlakem. Možná taky zjistíte, že cestování na vlastní pěst má něco do sebe. Ty nejzajímavější zážitky si vás pak najdou tam, kde byste to třeba ani nečekali.

TIBOR KEŠE

NA OKRAJI SVĚTA

Nauru – nejmenší republika na světě

Necelých deset tisíc obyvatel žije na ostrově Nauru v tichomořské Mikronésii, který z moře ukusuje pouhých jednadvacet čtverečních kilometrů. Ostrovy bývají ve válkách nazývány „nepotopitelnými letadlovými loděmi“. Tento ostrůvek je spíše nepotopitelnou fosfátovou plošinou.

Ostrov byl objeven koncem 18. století, v závěru století devatenáctého jej obsadilo Německo a po první světové válce byl spravován společně Austrálií, Velkou Británií a Novým Zélandem. Nezávislým se Nauru stalo roku 1968, kdy byla vyhlášena republika. Jde o typický korálový atol, ležící na špičce někdejšího vulkánu.

EKOLOGICKÁ KATASTROFA

Začátkem 20. století zahraniční společnosti zjistily, že ostrov je jedním obřím fosfátovým nalezištěm. Podstatná část Nauru byla totiž pokryta silnou vrstvou fosfátu zvaného guáno. To jsou původně ptačí výkaly, které platí za vynikající hnojivo. Brzy odstartovala těžba, roku 1970 ji nově

suverénní země zestátnila. Díky tomu se Nauru stalo jedním z nejbohatších států světa (v přepočtu na hlavu) – školství či zdravotnictví byly bezplatné. Odvrácenou stranou ekonomického úspěchu byl ekologický dopad na ostrůvek. Ve vnitrozemí zbyla jen vyschlá vápencová pole a zemědělství se daří leda na obydleném oceánském pobřeží.

EKONOMICKÉ STRÁDÁNÍ

Aby toho nebylo málo, stát také přišel o drtivou většinu investic, které od 70. let investoval dopředu na dobu, kdy fosfáty dojdou. Mrakodrap Nauru House v Melbourne byl prodán na umoření státního dluhu, jediné letadlo společnosti Air Nauru potkal stejný osud. Státní provozovatel totiž neměl ani na palivo a pravidelnou údržbu.

Když se k tomu přidalo podezření z praní špinavých peněz ruské a asijské mafie a zneuznání na mezinárodní scéně, nelze se příliš divit, že se stát nachází na kraji propasti. Hraje o zachování vlastní suverenity.

KRISTIÁN LÉKO

Území státu Nauru je vskutku maličké.

4.bp.blogspot.com

Top partneři

Generální partner
Modelu OSN

Hlavní partner
Modelu OSN

Hlavní partner Modelu NATO

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Model NATO is co-sponsored by
the North Atlantic Treaty Organization

Hlavní partner Modelu EU

Partner konference

Univerzitní
partner

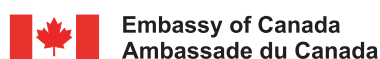
Partner zahájení

Partner jednání

Partneři Modelů

Mediální partneři

Hlavní mediální partner

Hlavní mediální partner

Partner Chronicle

Za podpory

**Asociace
pro mezinárodní
otázky**
Association
for International
Affairs